C/2025/3180

2025.6.4.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A 2024-ben forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretébe tartozó piaci stabilizációs tartalék működése céljából történő közzététele

(C/2025/3180)

1. Bevezetés

2015-ben az Európai Parlament és a Tanács elfogadta az (EU) 2015/1814 határozatot ([1]) (a továbbiakban: piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat), hogy a 2003/87/EK irányelvvel ([2]) (a továbbiakban: EU ETS irányelv) létrehozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (a továbbiakban: EU ETS) részeként piaci stabilizációs tartalékot (a továbbiakban: MSR vagy tartalék) hozzon létre. Ez a tartalék 2019 óta működik. Célja elkerülni, hogy a kibocsátási egységek tekintetében strukturális többlet alakuljon ki az uniós szén-dioxid-piacon, mivel ez azt a kockázatot hordozza, hogy az EU ETS nem tud olyan megfelelő beruházási ösztönzőkkel szolgálni, amelyek elősegítenék az EU kibocsátás-csökkentési céljainak elérését. A tartalék célja továbbá, hogy az EU ETS-t ellenállóbbá tegye a kereslet és kínálat közötti egyensúlyhiánnyal szemben, lehetővé téve ezáltal az EU szén-dioxid-piacának zökkenőmentes működését.

Az piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottságnak minden évben közzé kell tennie az előző évben forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számát (TNAC). Ez a számadat határozza meg az MSR működését; ennek alapján a kibocsátási egységeket vagy kivonják az aukciós mennyiségből és a tartalékba helyezik, vagy felszabadítják a tartalékból és árverésre bocsátják. A TNAC éves közzététele ezért a piaci stabilizációs tartalék és az EU ETS lényeges eleme.

A Bizottság 2024. június 3-án közzétette a 2023. évi TNAC-ra vonatkozó adatot, amely 1 111 736 535 egységet tett ki ([3]). Ennek alapján a 2024. szeptember 1. és 2025. augusztus 31. között a tartalékba helyezendő kibocsátási egységek száma 266 816 768 volt. A tartalékban lévő, 2024. január 1-jén érvénytelenített kibocsátási egységek száma összesen 381 744 844 volt.

Ez a TNAC-ra vonatkozó kilencedik közlemény a 2024-es adatokat ismerteti. Tartalmazza az alapul szolgáló számítások részleteit és a 2025. szeptember 1. és 2026. augusztus 31. között a tartalékba helyezendő kibocsátási egységek számát. Feltünteti továbbá a tartalékban lévő, 2025. január 1-jén érvénytelenített kibocsátási egységek számát is.

2. A piaci stabilizációs tartalék működése

Az MSR automatikusan működésbe lép, amint a TNAC meghalad egy előre meghatározott tartományt. Amint a TNAC átlépi a 833 milliós küszöbértéket, a kibocsátási egységeket kivonják az aukciós mennyiségből, és tartalékba helyezik. A tartalékba helyezési arány a TNAC 24 %-a, amennyiben ez a szám meghaladja az 1 096 milliót. Ha a TNAC 833 és 1 096 millió között van, a TNAC és a 833 millió közötti különbséggel egyenlő számú egység kerül a tartalékba. Ha a TNAC nem éri el a 400 milliós küszöbértéket, 100 millió kibocsátási egységet szabadítanak fel a tartalékból, és bocsátanak árverésre. A kibocsátási egységeket egy 12 hónapos időszak alatt vagy a tartalékba helyezik, vagy felszabadítják a tartalékból. 2023-tól kezdődően a tartalékban lévő, a 400 milliós küszöbértéket meghaladó kibocsátási egységek minden év január 1-jén elveszítik érvényességüket.

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (5) bekezdése értelmében és e közleménnyel összhangban a 2024. december 31-i TNAC 24 %-a, vagy a TNAC és a 833 millió közötti közötti különbséggel egyenlő számú egység a 2025. szeptember 1-jével kezdődő 12 hónapos időszakban a tartalékba kerül. Ennek megfelelő számú kibocsátási egységet levonnak az uniós tagállamok, az Európai Gazdasági Térség három országa – az Európai Szabadkereskedelmi Társulás országai (Izland, Liechtenstein és Norvégia) –, valamint az észak-írországi villamosenergia-termelés tekintetében az Egyesült Királyság árverésre bocsátandó mennyiségéből. Ezeket a kibocsátási egységeket az egyes országok által árverés útján értékesítendő kibocsátási egységek részarányából vonják le.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1814 határozata (2015. október 6.) az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 264., 2015.10.9., 1. o.).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

([3]) A Bizottság közleménye – A 2023-ban forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának a 2003/87/EK irányelvvel létrehozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretébe tartozó piaci stabilizációs tartalék működése céljából történő közzététele (HL C, C/2024/3415, 2024.6.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3415/oj).

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (5) bekezdése értelmében 2030. december 31-ig az EU ETS keretében a szolidaritás és gazdasági növekedés céljából kiosztott kibocsátási egységeket ([4]) nem kell figyelembe venni a vonatkozó részarányoknak a piaci stabilizációs tartalék működésének céljára történő kiszámításához.

3. **A forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma**

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (4) bekezdése értelmében az adott évi TNAC *a 2008. január 1-je óta eltelt időszakban létesítmények és hajózási társaságok tekintetében kiadott és a tartalékba nem helyezett kibocsátási egységek összesített száma, beleértve a szóban forgó időszakban a 2003/87/EK irányelv 2018. március 18-án hatályos változata 13. cikkének (2) bekezdése értelmében kiadott kibocsátási egységek számát és az EU ETS hatálya alá tartozó létesítmények által az adott év december 31-ig a nemzetközi jóváírás igénybevételére vonatkozóan gyakorolt jogokat, valamint levonva az EU ETS hatálya alá tartozó létesítmények és hajózási társaságok 2008. január 1. és az ugyanazon adott év december 31. közötti hitelesített kibocsátásának tonnában kifejezett összesített mennyiségét és a 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (4) bekezdése értelmében esetlegesen törölt kibocsátási egységek számát.*

Összefoglalva, az MSR működése szempontjából releváns TNAC-értéket az aktualizált képlettel kell kiszámítani:

TNAC – Kínálat – Kereslet

A számítás két elemét ez a közlemény részletesen ismerteti. Az összes számadat áttekintése a közlemény végén található táblázatban szerepel.

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikke (4a) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy *2024-től a bármely adott évben forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma kiszámításának magában kell foglalnia a légi közlekedés tekintetében kiadott kibocsátási egységek összesített számát és az EU ETS hatálya alá tartozó légi közlekedésből származó hitelesített kibocsátások tonnában kifejezett összesített mennyiségét, kivéve a 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (6) bekezdése szerint kiszámított, a kibocsátás-kompenzáció hatálya alá tartozó útvonalakon közlekedő légi járatokból származó kibocsátásokat 2024. január 1. és december 31. között.*

Az EU ETS 2024. január 1-jétől a tengeri közlekedési tevékenységekből származó kibocsátásokra is kiterjed. Ennek megfelelően a 2024. évi TNAC-számítás tartalmazza a hajózási társaságok tekintetében 2024. január 1. és 2024. december 31. között kiadott kibocsátási egységek számát és a hajózási társaságok hitelesített kibocsátásait. A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikke (4a) bekezdésének második albekezdése kimondja, hogy a *2003/87/EK irányelv 3gb. cikke alapján törölt kibocsátási egységeket a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának kiszámítása céljából kiadottnak kell tekinteni.*

Kínálat

Az uniós szén-dioxid-piacon a kibocsátási egységek kínálata a következő elemekből áll:

— Az EU ETS 2. szakaszából (2008–2012) átvitt kibocsátási egységek ([5]), amelyek összege **1 749 540 826** volt ([6]).

— A 2013. január 1. és 2024. december 31. között ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek száma ([7]), ideértve az új belépők részére fenntartott tartalékból (NER) kiosztott egységeket is. Ez a mennyiség **8 747 619 334** kibocsátási egységet tesz ki ([8]).

([4]) A 2003/87/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének b) pontja.

([5]) Azokat az EU ETS 2. szakaszában (2008–2012) kiadott kibocsátási egységeket, amelyeket nem adtak le hitelesített kibocsátások fedezésére, illetve nem töröltek, átvitték az EU ETS 3. szakaszának (2013–2020) elején történő felhasználásra. Ezeket a kibocsátási egységeket elvetették, és ezzel egyidejűleg a 3. szakaszban azonos számú kibocsátási egységet hoztak létre. Ez a szám tehát az EU ETS 3. szakaszának kezdetén forgalomban lévő kibocsátási egységek pontos számát jelöli.

([6]) COM(2015) 576 – A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Éghajlat-politikai eredményjelentés, amely tartalmazza az európai szén-dioxid-piac működéséről szóló jelentést és a szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló 2009/31/EK irányelv felülvizsgálatáról szóló jelentést.

([7]) A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (4a) bekezdése értelmében a légi közlekedés tekintetében a 2024. január 1. és 2024. december 31. között ingyenesen kiosztott kibocsátási egységeket kell figyelembe venni.

([8]) Az ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzékből 2025. április 1-jén nyert adatokon alapulnak, beleértve a Svájc joghatósága alá tartozó légijármű-üzembentartókra vonatkozó EU ETS-adatokat is.

— A 2013. január 1. ([9]) és 2024. december 31. között árverésre bocsátott kibocsátási egységek ([10]), valamint az (EU) 2018/842 rendelet ([11]) (a továbbiakban: közös kötelezettségvállalási rendelet) 6. cikke alapján 2021–2024-ben rugalmassági célokra felhasznált kibocsátási egységek. A közös aukciós platformon és az önkéntes kívülmaradás révén kijelölt releváns saját aukciós platformokon ([12]) rendezett árverésekről készült árverési jelentések szerint az árverésre bocsátott kibocsátási egységek mennyisége, beleértve a „korai aukciókat" is, **8 190 671 500** volt. Ehhez a mennyiséghez **28 855 152** kibocsátási egységet hozzá kell adni a közös kötelezettségvállalási rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében meghatározott rugalmassági mechanizmus ([13]) keretében.

— A NER300 program céljából monetizált kibocsátási egységek. Az Európai Beruházási Bank összesen **300 000 000** kibocsátási egységet monetizált.

— A kibocsátások tekintetében 2013 és 2020. december 31. között igénybe vett nemzetközi jóváírások ([14]). A létesítmények **497 248 017** nemzetközi jóváírást használtak fel az általuk generált kibocsátásokra ([15]).

— A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (4) bekezdése értelmében a piaci stabilizációs tartalékba helyezett kibocsátási egységeket **már nem kell figyelembe venni a TNAC kiszámításakor.**

Kereslet

Az uniós szén-dioxid-piacon a kibocsátási egységek iránti kereslet a megfelelésre kötelezett szervezetek 2013. január 1. ([16]) és 2024. december 31. ([17]) közötti teljes hitelesített kibocsátását foglalja magában, amely **18 365 179 314** tonnát tett ki ([18]), valamint az ebben az időszakban az EU ETS irányelv 12. cikkének (4) bekezdése alapján törölt **705 930** kibocsátási egységet.

A forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma

A fentiek alapján a TNAC 2024-ben **1 148 049 585** kibocsátási egységnek felel meg.

A piaci stabilizációs tartalék állománya

A kibocsátási egységek 2024. január 1-jei érvénytelenítését követően **400 000 000** kibocsátási egység maradt a tartalékban.

([9]) Ebbe a mennyiségbe beleszámítanak a „korai aukciók", azaz az EU ETS 3. szakaszára (2013–2020) érvényes, 2013. január 1-je előtt árverésre bocsátott kibocsátási egységek.

([10]) A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (4a) bekezdése értelmében és tekintettel arra, hogy az EU ETS 2024. január 1-jétől kiterjed a tengeri közlekedési tevékenységekre is, a légi közlekedés és a hajózás esetében figyelembe kell venni a 2024. január 1. és 2024. december 31. között árverés útján értékesített kibocsátási egységeket.

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.).

([12]) Árverési jelentések (Auction reports): Európai Energiatőzsde (https://www.eex.com/en/market-data/market-data-hub/environmentals/eu-ets-auctions) és Interkontinentális Tőzsde (https://www.ice.com/report/148).

([13]) Az (EU) 2018/842 rendelet egy egyszeri rugalmassági mechanizmusról rendelkezik, amelynek révén a tagállamok 2021 és 2030 között együttesen legfeljebb 100 millió EU ETS kibocsátási egységet törölhetnek annak érdekében, hogy teljesíthessék az említett rendelet szerinti üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célértékeiket. A rugalmassági rendelkezés azon tagállamokra vonatkozik, amelyek célértékei jelentősen meghaladják mind az uniós átlagot, mind pedig a költséghatékony csökkentési potenciáljukat, valamint azon tagállamokra, amelyek 2013-ban nem osztottak ki ingyenesen EU ETS kibocsátási egységeket ipari létesítmények számára. A törlést az érintett tagállam árverésre bocsátott mennyiségének terhére végzik el az EU ETS irányelv 10. cikke alapján. A törölt kibocsátási egységek forgalomban lévő EU ETS kibocsátási egységeknek minősülnek az adott évi TNAC-nak a piaci stabilizációs tartalék céljából történő meghatározásakor.

([14]) A nemzetközi jóváírások 2021-től nem használhatók fel a megfelelőség biztosítására.

([15]) Az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzék 2025. április 1-jei kivonata alapján. Ez csak azokra a nemzetközi jóváírásokra vonatkozik, amelyeket az EU ETS 3. szakaszában (2013–2020) váltottak be uniós kibocsátási egységekre. A 2. szakaszból átvitt kibocsátási egységek száma körülbelül 1,1 milliárd, az EU ETS 2. szakaszában (2008–2012) megfelelési célra közvetlenül felhasználható nemzetközi jóváírást foglal magában.

([16]) A 2008–2012 közötti időszak (2. szakasz) hitelesített kibocsátásainak felel meg, lásd az 5. lábjegyzetet.

([17]) A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (4a) bekezdése értelmében, és tekintettel arra, hogy az EU ETS 2024. január 1-jétől a tengeri közlekedési tevékenységekre is kiterjed, a légi közlekedés és a hajózás tekintetében a 2024. január 1. és 2024. december 31. közötti hitelesített kibocsátásadatokat is figyelembe kell venni.

([18]) A teljes hitelesített kibocsátás az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzékből, illetve a svájci joghatóság alá tartozó légijármű-üzembentartóknak az EU ETS hatálya alá tartozó kibocsátásaira vonatkozóan a svájci kibocsátásiegység-forgalmi jegyzékből 2025. április 1-jén nyert adatokon alapul. Ez a számadat figyelembe veszi a 2025. március 31-ig – az EU ETS jelentéstételi határidejéig – bejelentett hitelesített kibocsátásokat. Az ezen időpontot követően bejelentett kibocsátások az összmennyiségben nem szerepelnek.

A TNAC-ról szóló, elmúlt években kiadott közlemények szerint a következő mennyiségű kibocsátási egység került a tartalékba:

— **181 567 159** kibocsátási egység 2024. január 1. és 2024. augusztus 31. között ([19]);

— **88 938 927** kibocsátási egység 2024. szeptember 1. és 2024. december 31. között ([20]).

2024. december 31-én a piaci stabilizációs tartalék **670 506 086** kibocsátási egységet tartalmazott. 2025. január 1-jén e kibocsátási egységek közül **270 506 086** egységet érvénytelenítettek a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (5a) bekezdése alapján. A tartalék fennmaradó állománya **400 000 000** kibocsátási egységet tesz ki.

4. **Következtetés**

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozattal összhangban a 2025. szeptember 1-jétől 2026. augusztus 31-ig tartó 12 hónap alatt összesen **275 531 900** kibocsátási egységet helyeznek a tartalékba.

A TNAC jövő évi közzététele határozza meg a piaci stabilizációs tartalék 2026 szeptemberétől 2027 augusztusáig tartó működését.

Áttekintés

Kínálat	
a) A 2. szakaszból (2008–2012) átvitt kibocsátási egységek	1 749 540 826
b) A 2013. január 1. és 2024. december 31. között ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek száma, ideértve az új belépők részére fenntartott tartalékból (NER) származókat is.	8 747 619 334
c) A 2013. január 1. és 2024. december 31. között árverésre bocsátott kibocsátási egységek száma, beleértve a korai aukciókon árverésre bocsátottakat is	8 190 671 500
d) A A 2021–2023-ban az (EU) 2018/842 rendelet 6. cikke szerinti rugalmassági mechanizmus keretében felhasznált kibocsátási egységek	28 855 152
e) A NER300 program céljából monetizált kibocsátási egységek	300 000 000
f) A kibocsátások tekintetében 2013 és 2020. december 31. között felhasznált nemzetközi jóváírások	497 248 017
Összesen (kínálat)	19 513 934 829
Kereslet	
a) Az EU ETS hatálya alá tartozó, 2013. január 1. és 2024. december 31. közötti hitelesített kibocsátások (tonnában)	18 365 179 314
b) A 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (4) bekezdése szerint 2024. december 31-ig törölt kibocsátási egységek száma	705 930
Összesen (kereslet)	18 365 885 244
A forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma	1 148 049 585

([19]) A Bizottság közleménye: A 2022-ben forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretébe tartozó piaci stabilizációs tartalék működése céljából történő közzététele (HL C 172., 2023.5.15., 1. o.). Amint azt e közlemény 4. pontja megállapította, 2023. szeptember 1. és 2024. augusztus 31. között 272 350 737 kibocsátási egység kerül a piaci stabilizációs tartalékba. A 2024. január 1. és augusztus 31. közötti időszaknak megfelelő mennyiség 181 567 159 volt.

([20]) C/2024/3415, a 3. lábjegyzetben említettek szerint. Amint azt e közlemény 4. pontja megállapította, 2024. szeptember 1. és 2025. augusztus 31. között 266 816 768 kibocsátási egység kerül a piaci stabilizációs tartalékba. A 2024. szeptember 1. és december 31. közötti időszaknak megfelelő mennyiség 88 938 927 volt.